

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 151

Maribor, ponedeljek 7. julija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Potres na južnem Španskem

VELIKA GMOTNA ŠKODA, 5 UBITIH, 15 TEŽKO RANJENIH. — PANIKA MED PREBIVALSTVOM.

MADRID, 7. julija. Po raznih krajih južne Španije so čutili včeraj izredno močen potres, posebno v Sevilji, Cordobi, Granadi in Malagi. Prebivalstvo v Andaluziji je bilo tako prestrašeno, da so mnogi zapustili hiše in prebili noč na prostem. Jako močen je bil potres v Beninu in Luzeni, kjer je bilo čuti tudi močno podzemsko grmenje. Slabši so bili potresni sunki v Madridu. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo pri potresu 5 oseb ubitih, 15 pa težko ranjenih. Materialna škoda je zelo velika. Mnogo hiš je porušeni, veliko število pa tako močno

poškodovanih, da so za nadaljno bivanje nesposobne. Istočasno je razsajalo na severnem Španskem silno neurje, ki je uničilo nad 100 glav živine. Potres so čutili tudi v Avstraliji, vendar pa podrobnosti še manjkajo, ker so pretrgane telefonske in brzojavne zveze. Po poročilih iz Indije so tamkaj močni potresni sunki porušili 35 železniških mostov in tako na nekaterih progah docela onemogočili promet. Tudi sicer je škoda zelo občutna, vendar pa podrobnosti še niso znane.

Zveza notranjosti z morjem

je problem, ki je tekom minolih dni zopet ostro stopil v ospredje interesa celokupne naše javnosti. Na eni strani je baš te dni generalni direktor železnic g. Naumović podal zanimive izjave o transbalkanski progi in o jadranski progi. Proga Prahovo—Niš ima velik ekonomski in komercialni pomen, ker bo vezala vzhodno Srbijo, dolino Morave, Toplico in Metohijo z Jadranskim morjem. Proga Prahovo—Niš—Prokuplje—Peč pa bo vezala z Jadranskim morjem tudi našo sosedo in zaveznico Rumunijo ter bo imela enako važnost kakor jadranska proga Beograd—Kragujevac—Kraljevo—Raška—Kosovska Mitrovica—Jadransko morje. Transbalkanske proge se bo lahko posluževala tudi Rusija, ker bo po njej imela najkrajše in najboljše zveze z morjem. Neprecenljivega pomena bo transbalkanska proga za turizem.

Enake važnosti, kakor za vzhod naše države gori navedene proge, na je za zapad naše države zveza Slovenije z morjem. Problem ni nov, am pak se vrši borba za to zvezo že mnogo let. Včeraj pa se je vršila na Sušaku na poziv sušaškega župana g. Ružiča zgodovinsko znamenita konferenca predstavnikov vseh gospodarskih korporacij in organizacij dravske in savske banovine ter zastopnikov državnih in avtonomnih oblasti obeh banovin. ki so v polnem soglasju manifestirali za uresničenje najvažnejšega prometnega vprašanja zapadnega dela naše države, zveze Slovenije z morjem. Ni se več govorilo o prednostih ene ali druge trase, vzela se je za podlago odločba prometnega ministrstva iz l. 1927., da se zgradi proga Kočevje—Vrbovsko in se tako zveže Slovenija s progo Zagreb—Sušak. Vsi govorniki so poudarjali, kako ogromne so izgube v narodnem gospodarstvu Slovenije in cele države, ker je Slovenija danes še odrezana od morja in moramo izvažati svoje blago preko inozemskih luk, kjer moramo dati za prevoz tujim delavcem, dočim je naših luk in naših delovnih moči v izobilju na razpolago. Nad 400.000 ton našega prometa gre letno preko tujih luk, kar pomeni krog 90 milijonov dinarjev škode za naše narodno gospodarstvo in našo državo. Ker je tudi promet tujcev iz Srednje Evrope, ki je namenjen naši obali, vsmerjen v veliki večini na tute luke in železnice na Gornjem Jadranu, so s tem težko oškodovani interesi naših železnic, našega parohodarstva in vseh ostalih komponent gospodarstva.

V tem smislu je bila tudi soglasno sprejeta resolucija, s katero se apelira na kraljevsko vlado, naj nužno prične graditi že uzakonjeno železniško zvezo Slovenije s sušaško progo, in naj se likvidira znevek 2 milijona do-

Strašna katastrofa na morju pred Zadrom

SUŠAK, 7. julija. V noči na nedeljo se je v ozkem Pašmanskem prelivu, šest milj daleč od Zadra, italijanski parnik »Francesco Morosini«, last beneške družbe San Marco, ki vozi na progi Zadar—Benetke zaletel v veliki potniški parnik »Karagjorgje«, last Jadranske plovidbe na Sušaku, ki vozi redno na progi Kotor—Sušak. Na »Karagjorgju« je bilo 550 potnikov, večinoma češki in poljski Sokoli, ki so se vračali s svojih izletov ob Jadranu preko Sušaka v domovino. Večinoma so že počivali, ko je naenkrat sredi noči nastalo strašno lomljenje. Italijanski parnik je zadel v »Karagjorgja« z leve strani in ga skoro prežal na dvoje. Kapitan našega parnika Roman Prodar je s parnikom hitro krenil proti obali in nasel na plitvino, ker bi bil sicer potonil z vsemi potniki. Italijanski parnik mu je sledil in vzel mrtve in ranjence ter večino potnikov na svoj krov in jih izkrcal v Zadru. Ranjence so takoj odpremili v bolnico. Smrtno ponesrečili so 3 češkoslovaški in dva naša državljana, 17 oseb pa je deloma težko ranjenih. Na »Karagjorgju« so poškodbe tako velike, da bo trajalo najmanj pol leta, predno bo popolnoma popravljen. Nos italijanskega parnika se je zadržal 12 metrov globoko. Po dozdajnih ugotovitvah leži krivda na italijanskem parniku, ki se ni pravilno izogibal. Komisija je odšla na lice mesta.

larjev, ki je bil v to svrhu že zagotovljen iz Blairvega posojila, pa ne uporabljen. Tudi se je konferenca zavzela za železniško zvezo Bakra z bakarsko luko in Martinščico, da bo tako sušaški luški sistem mogel zadostiti potrebam prometa. Izvolil se je akcijski odbor pod predsedstvom sušaškega župana, ki ima nalogo, da intenzivno dela na čimprejšnjem uresničenju načrta.

Konferenca na Sušaku je važna tudi iz razloga, ker so se prvič sestali k reševanju velikega in nujnega skupnega vprašanja službeni predstavniki dravske in savske banovine. To pomeni pričetek praktičnega sodelovanja obeh banovin, h kateremu bo pristopila tudi še primorska banovina, v stremilnosti za boljši razvoj in lepšo bodočnost našega gospodarstva v zapadnem delu države.

Važnost Slovenije z morjem je uveljavila tudi država sama, ki je postavila to zvezo v prvo vrsto svojega programa o izgradnji železniških

BEOGRAD, 7. julija. Po najnovejših ugotovitvah je zahtevala katastrofa parnika »Karagjorgje« skupno 8 mrtvih in 7 težko ranjenih, 22 oseb pa je občutno poškodovanih. Med ranjenci so večinoma Čehoslovaki in Poljaki, ki so se s vsesokolskega izleta v Beogradu vračali preko Dalmacije domov. Med mrtvimi sta tudi 2 člana posadke parnika »Karagjorgje«. Italijanski listi obširno poročajo o nesreči in skušajo zvaliti krivdo na poveljnika jugoslovanske ladje. Razširjajo tudi vesti, da je kapitan Prodar izvršil po nesreči samomor, kar pa je popolnoma izmišljeno.

Novi krvavi nemiri v Indiji

BOMBAY, 7. julija. V Pueni so izbruhnili novi krvavi nemiri. Velika množica Hindov je napadla evropske avtomobile in obmetavala policijo s kamenjem. Prodrli je v bližino zaporov, v katerih se nahaja Gandhi in ga je za vsako ceno skušala osvoboditi. Policija je posegla po orožju in je bilo pri tem 200 ljudi ranjenih. Končno je policija s strojnimi razpršila razjareno množico. Indski nacionalisti objavljajo vse angleške ponudbe, pa z muslimani ni prišlo do sporazuma. V Sinuli se je vršila vseindska konferenca muslimanov, ki je odobrila sledečo resolucijo: »Poročilo indske ustavne komisije je popolnoma nesprejemljivo, ker ne upošteva zahtev muslimanov in se sploh odlikuje po

prog. Slovenskemu gospodarstvu se naj odpre svet preko naše zemlje, obenem pa se naj otvori turizmu divni Gorski kotar v savski banovini, Proga Kočevje—Vrbovsko torej ni samo lokalna potreba Slovenije, ampak potreba države. Velik bo njen pomen za nacionalno in državno obrambo v političnem, gospodarskem in strateškem pogledu. Predvsem pa: naš izvoz in uvoz se bo osvobodil tujega vpliva, zlasti italijanskega Trsta, in izrabile se bodo prednosti lastne zemlje in lastnega morja.

Tudi za naš obmejni Maribor je vprašanje nedogledne važnosti, ker pomeni nova proga najbližjo zvezo Maribora s Sušakom in je potrebna samo še zgradba že tudi uzakonjene proge Sevnica—Št. Janž, da dobimo komaj za 18 km daljšo zvezo Maribor—Sušak, nego je zveza Maribor—Trst (318 : 300). Zato je naravno, da smo tudi Mariborčani z veseljem pozdravili inicijativo sušaškega župana in sklepe včerajšnje konference.

silno reakcionarnemu duhu. Politični krogi sodijo zato, da se bodo končno sedaj tudi muslimani pridružili indskim nacionalistom in začeli skupno z njimi pojačeno akcijo proti angleški nadvladi.

Molotov o svetovni gospodarski krizi

MOSKVA, 7. julija. Na kongresu komunistične stranke je poročal Molotov o svetovni gospodarski krizi. Naglašal je med drugim, da se svetovna trgovina razvija zelo nepovoljno. Velika gospodarska kriza je prisilila države, da so začele ščititi domača tržišča in uvajati visoke zaščitne carine. Molotov je dalje omenjal naraščajoče revolucionarno gibanje v Indiji in Afriki ter očital socialni demokraciji, da sodeluje z buržoacijo. Glavna naloga komunistične stranke je zato, da osigura in ojači propagando med delavstvom, ki je radi svetovne gospodarske krize vedno bolj dostopno revolucionarnim idejam.

Težke človeške žrtve neurja

MADRID, 7. julija. V provincah Segovia, Gulpuzoa, Burgos in Soria je divjalo včeraj strahovito neurje. 10 oseb je prišlo ob življenju, 15 jih je bilo težko ranjenih. Stvarna škoda je velika. V Vitoriji je debela toča dva kmeta tako nevarno ranila, da sta kmalu nato podlegla poškodbam. V provinci Langa je toča težko ranila 12 domačinov. Reka Oria je prestopila bregove. Neki tovorni avto je padel v vodo, pri čemer so utonile 4 osebe. Žetev je močno poškodovana, železniška zveza prekinjena. Reke nosijo številna živalska trupla s seboj. V Segoviji je vihar uničil žetev 40 vasi.

LIZBONA, 7. julija. Po severnem Portugalskem je silen orkan napravil včeraj težka opustošenja. Več oseb je ubila strela, žetev je popolnoma uničena.

DRESDEN, 7. julija. Nad mestom in okolico je razsajalo silno neurje. Gasilci so morali posredovati v 150 slučajih. Orkan je povzročil znatno škodo tudi na posameznih poslopih higijske razstave. V Rosstalu je padajoča opeka ubila oz. ranila več oseb.

Samomor obupanega starčka.

Včeraj zjutraj so našli stanovalci hiše v Pristaniški ulici 4 mrtvega 68-letnega Tomaža Konvalda. Ležal je pod oknom svojega podstrešnega stanovanja z zanjko okoli vratu. Pokojnik se je že dalj časa potegoval za sprejem v mestno oskrbnišnico, kjer ga pa niso sprejeli radi pomanjkanja prostora. Po vseh vidikih je obup radi bede vzrok samomora.

Žrtve lahkomiselnih vozačev.

V bolnici sta podlegla poškodbam, zadobljenim pri karambolu: 84-letna Ana Klampfer iz Nove vasi, ki je v petek prišla pod voz v Tattenbachovi ulici, ter uradnik tvrde Ježek, Josip Huber, ki je težko ponesrečil pri znanem karambolu dne 1. tm. zvečer na križišču Stritarjeve ulice in Tržaške ceste in je bila na njem izvršena težka operacija.

Pretep med civilisti in vojniki.

V Kolaričevi gostilni v Dravski ulici je prišlo sinoči krog 22. do prepira in končno do pretepa med civilisti in vojniki. Pri tem je delavec Faiske elektrarne Franc Lindental z nožem zahodel kaplarja 45. p.p. Ivana Fabjaniča v prsa blizu do pljuč. Ranjenca je rešil avto odnehal v bolnico. Lindental pa je bil aretiran in bo danes izročen sodstvu.

Mariborski in dnevni drobiž

Brezvestneži

Brez dvoma preživlja sedanji rod izredno dobo, kateri dajejo prav posebno obilježje nenavadne gospodarske, socialne in politične prilike, ki pa so naravna posledica prestale dolgotrajne svetovne vojne in pa deloma tudi nepričakovanega in neslutnega napredka tehnike v zadnjih letih, ki se uveljavlja v vseh panogah javnega življenja. Te posledice so objele vse države, ves svet. Z njimi se bore prav tako stare, velike, gospodarsko močne in bogate države, kakor nove, po vojni nastale, ki so še vedno zaposlene z gradnjo temeljev novim državnim tvorbam.

Da se vsem tem posledicam, ki pretresajo ves svet, ni mogla izogniti tudi naša mlada država, je popolnoma naravno in tudi umljivo za mislečega človeka. Prav tako naravno in umljivo je tudi, da so se pri nas k tem splošnim svetovnim težkočam in problemom pridružili še prav posebno naši domači, ki zadevajo samo našo državo in samo nas. Temu je iskati vzroka v prvi vrsti v naši, tako različni preteklosti, ki meče svojo senco tudi v sedanost in se ne da odstraniti kar preko noči, pa tudi ne v teku nekaj kratkih let.

V takih nenavadnih, skoro izjemnih prilikah, so ne samo umestni, ampak naravnost potrebni tudi izjemni ukrepi, da se država in njeni prebivalci obvarujejo še večjega kaosa, še večje nesreče, ki bi prav lahko privedla do propasti države in s tem več ali manj tudi do gmočnega in moralnega propada njenih prebivalcev. Zato je bil ukrep, ki ga je izvedel naš modri vladar pred poldrugim letom, že takrat odobran od vseh onih iskrenih državljanov, ki so kljub vsemu svojem optimizmu glede na razvoj notranjih prilik v naši državi ter kljub vsemu svojem širokogrudnemu svobodoljubju in demokratizmu prišli s treznim in razumnim opazovanjem do zaključka, da tako ne more in ne sme več naprej, ako nočemo postavljati obstoja mlade države na kocko. Če so to uvideli mnogi že takrat, uvideva danes nujnost in potrebo tega vladarjevega ukrepa ogromna večina vsega prebivalstva in ga odobrava. Saj danes je nam vsem jasno, da je bil v tedanji zapleteni situaciji to edino pravilen izhod, ki nam nudi možnost konsolidacije ne samo naših upravnih prilik, ampak tudi našega gospodarskega in javnega življenja.

Kljub tem dejstvom pa so zunanji sovražniki naše države in našega naroda še vedno na delu, da vsaj ovirajo ozdravljenje naših prilik, četudi dobro vedo, da ga ne morejo niti zavreti, še manj pa preprečiti. Zakaj danes smo hvala bogu že tako daleč, da vse tako rovarjenje proti naši državi ne samo, da nima nobenega zaželenega uspeha, ampak rodi ravno nasprotnega, kakor si ga žele in ga zasledujejo tisti temni elementi. Še bolj se strnemo, še bolj uvidevamo, da smo na pravi poti, še bolj potrpežljivo prenašamo razne križe in težave, kateri danes tlačijo ne samo nas, ampak ves svet. Saj vemo, da je le mirno in stvarno delo ono sredstvo in ona pot, ki vodi našo državo in nas vse v lepšo in boljše bodočnost. Vsako ogrožanje notranjega miru in stvarnega dela pa bi nas lahko pahnilo v nesrečo z nedoglednimi posledicami ne samo z ozirom na državo, ampak tudi z ozirom na vse njeno prebivalstvo.

Tudi brezvestneži, ki izrabljajo naše izredne prilike in razmere, v katerih se nahajamo, v agitacijo za doseg svojih več ali manj prikritih temnih ciljev, pa dobijo med nami še vedno nekaj lahkovernih posameznikov, ki jim v svoji kratkovidnosti, nepoučenosti in zaslepljenosti nasedajo ter jim služijo kot orodje. Ti brezvestneži so tako naivni, da se niti ne zavedajo nevarnosti, v katero se podajajo sami in v katero bi lahko spravili svojega bližnjega. Zato uporabljajo po navodilih zunanjih brezvestnežev vsako ugodno priliko, da bi med nami ujeli

nekaj kalinov, kateri bi jim nasedli. Ker ne morejo drugače, zato od časa do časa organizirajo med nami razširjevanje protidržavnih letakov. Ta propaganda nima na mase prav nobenega učinka. Zakaj le redki so posamezniki, ki jim sploh pride v roke. Pač pa daje našim varnostnim organom in oblastim precej posla ter povzroča, da zaradi nje romajo v ječe poleg pravih krivcev tudi marsikateri nedolžne žrtve, kar je v takih zadevah skoro neizogibno.

Takim žalostnim pojavom je seveda izpostavljen naš Maribor z okolico kot obmejno in industrijsko mesto. Že pred tremi meseci se je izvršilo pri nas radi protidržavne agitacije šest aretacij. Po večtedenski preiskavi se je izkazalo, da je bilo med njimi troje nedolžnih žrtev. A zdaj so te dni taki naši norci po navodilih tujih brezvestnežev zopet porabili priliko sokolskih slavnosti v Beogradu ter raztrosili po našem mestu in okolici letake protidržavne in protisokolske vsebine. Tudi tem povzročiteljem je varnostna oblast že na sledu in smo uverjeni, da bo take pojave, ki ogrožajo dober sloves in ugled našega mesta in dobro ime našega prebivalstva, enkrat za vselej zatrla.

Velik požar v Orehovi vasi

Dvema posestnikoma pogorela vsa poslopja.

Dušeča sopara je ležala včeraj ves dan nad Mariborom in okolico. Vsak trenutek se je zdelo, da pride do velike vremenske katastrofe, vendar so šli grozeči oblaki med bliskanjem in grmenjem naglo preko mesta. Tem hujše pa je bilo potem neurje na Dravskem polju, kjer je treščilo na več krajih, tako da so morali tudi mariborski gasilci nastopiti kar trikrat. Največja nevarnost je obstojala v Orehovi vasi, kjer je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Josipa Bandurja in takoj zanelo ogenj, ki se je v veliki vročini potem naglo razširil, objel tudi stanovanjsko hišo in še gospodarska poslopja bivšega poslanca Štefana Faleža. Da se ni vtila močna ploha, ni izključeno, da bi bila pogorela vsa vasi. Reševalnih del so se razen domačinov udeležila tudi gasilska društva z Račjega, Hoč, Radvanja, Pobrežja, Zrkovcev, Studencev, Sv. Miklavža, Frami in Brezja pri Mariboru. Nova motorna brizgalna pobreških gasilcev je doživela pri tem svoj prvi ognjeni krst in se je naravnost sijajno obnesla. Gasilci so storili vse, kar je bilo v njihovi moči. Po težkih naporih so požar polagoma zajezili in končno popolnoma udušili. Največjo težkočo jim je pač delalo pomanjkanje vode, ki so je morali črpati iz uro oddaljenega hotinjevaškega ribnika. Posestniku Bandurju so pogorela vsa gospodarska poslopja s stanovanjsko hišo vred, Štefanu Faležu pa gospodarska poslopja. Živino so k sreči še pravočasno rešili. Oba pogorela imata veliko škodo, ki je deloma krita z zavarovalnino.

Vsled obstoječe suše in izredno velike uporabe vode

je pričakovati, da bo v kratkem nastopilo pomanjkanje vode. Da se prepreči eventualna prepoved uporabe kopalnic in škropljenja vrtoev se pozivajo vse, ki so priključeni na mariborsko mestno vodovodno omrežje, da takoj popravijo vse nedostatke pri hišnih vodovodnih inštalacijah t. j. klosetih in iztokih (pipah). V slučajih neupoštevanja vodovodnega reda in tega poziva se bo uvedlo proti krivcem kazensko postopanje v smislu § 66. in 77. obč. reda za mesto Maribor.

Iz trgovskega sveta.

V poravnalnem postopanju je od 1. tm. trgovska tvrdka Jos. Martinž v Gosposki ulici.

Tatvine na Mariborskem otoku

so zadnje dni bile precej pogoste. Oblastveni organi so storilec že na sledu. Občina naj nujno ukrene potrebne varnostne mere. Obiskovalci otoka in kopalci pa naj bodo previdni.

Himen.

V soboto popoldne se je poročil v mariborski stolnici g. dr. Fran Mišić, profesor na humanistični gimnaziji v Mariboru, z gospico Milico Pušenjak, sestro bivšega narodnega poslanca, g. ravnatelja Vladimira Pušenjaka. Pevcu krasot naših planin, posebno Pohorja ter našemu marljivemu sotrudniku, želimo obilo sreče v zakonu! —

Izlet pevskega zbora mariborske Glasb.

Matice v Pesnico

po številu udeležencev sicer ne bi mogel imponirati. Zato pa se je ono malo število članov, menda jih je bilo samo ena tretjina, prav imenitno zabavalo. G. Kerencič nam je dal klet in kuhinjo po režijski ceni na razpolago, tako da niti one vsote nismo porabili, ki je bila določena za ta izlet na Pesnico. Sčasoma se je nabralo veliko število domačinov, ki so z napeto pozornostjo poslušali pesmi, ki so jih podajali matični pevci. Pevce je pozdravil in se jim zahvalil g. Frome, šolski upravitelj v Sp. Sv. Kungoti, v znešenih besedah, o kulturnem delu Glasbene Matice pa je govoril tudi stari prijatelj društva, odvetnik g. dr. Ravnik iz Maribora, ki je iz Zerkovce prihitel na Pesnico in najlepši in najpridejši pevki poklonil dar, ki ga je dobil tam na tomboli požarne brambe. Ker pa je to vprašanje v Matici vedno odprto in bi med našimi lepoticami čisto lahko nastala društvena vojna, smo to darilo proglasili za društveno trofejo, ki se naj shrani v društvenem muzeju, in jo izročili v varstvo arhivarja. In kar je za društvo zelo važno, obljubila se nam je izdatna denarna podpora, za katera že v naprej izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Strela udarila v zvonik podeželske cerkve!

Včeraj popoldne so se nad Selnico zbrali oblaki in nenadno je švignila strela v stolp cerkve sv. Janža pri Selnici. Leseno ogrodje stolpa se je takoj vnelo. Ogenj se je razširil tudi na ostrežje glavne ladje. S telefonom falske elektrarne in graščine »Viltovž« pri Brestrnici so bile alarmirane požarna bramba iz Ruš in Maribora, med tem pa so takoj stopili domači gasilci v akcijo. Okrog 15.30 ure so pridrveli na kraj nesreče tudi mariborski gasilci. S skupnim naporom in s pomočjo domačinov, ki so donášali vodo v škafih, koricah in sodih, se je gasilec posrečilo, da so rešili zvonove, a mariborski gasilci so izolirali glavno ladjo. Trenutno še škoda ni precenjena, vendar se smatra, da znaša okrog 75—80.000 Din. Mariborski gasilci so se vrnili okrog 21. ure v svojo matico.

Toča, burja in nevihta na Ptujem polju.

V času, ko je strela zanelo katastrofalen požar v Orehovi vasi, je v neposredni okolici Ptuj divjala taka nevihta, kakoršne zlepa ne pojmi. Med burjo je padala toča, ki je napravila precej škode na polju, v vinogradih in sadnem drevju. Nenavadna in nenadna jeza nebesnih elementov je trajala kakih 10 minut, nakar se je nebo zopet zjasnilo. Škoda od nezaželenega ledenega obiska je precejšnja, ker so ledena zrna frčala navpično in postrani. Ljudje so z nemo grozo prestali težke minute igre besnih elementov.

Vožnja z avtomobilom in drugimi vozili na Mariborskem otoku.

Občinstvo se opozarja, da je dovoljeno voziti z avtomobili in drugimi vozili po dovozni cesti od odcepa dravogradske (Koroške) ceste in čez most na Mariborski otok le z brzino 6 km. Vozači, ki bi ne vpoštevali te odredbe, se bodo najstrožje kaznovali in se občinstvo naproša, da vsakega vozača, ki bi s hitro vožnjo ogrožal telesno varnost pasantov, naznanj mestnemu načelnstvu mariborskemu.

Smrtna kosa.

V Stritarjevi ul. 7 je v soboto pop. umrl čevljarški mojster Franc Križanec, star 34 let. — V porodišnici pa je včeraj pop. umla 36-letna Alojzija Iršič, žena kotlarja drž. žel. Prepeljali so jo v Ribnico. Blag jima spomin! —

Riziko reševalnega dela.

Ob priliki včerajšnjega požara v Orehovi vasi je gasilca Frana Lobaniša iz hovi vasi je gasilca Frana Lobaniša iz dobil opekline na vsem telesu, ker je padel na pogorišče. Gasilski voz iz Račja je prepeljal ponesrečenca v mariborsko bolnico.

Jutri

že lahko zadeneš lepo premoženje, ako se danes kupiš srečko v upravi „Jutra“ in „Večernika“ v Mariboru, Aleksandrova 13

Po vsesokolskem zletu.

Iz Pesnice nam poročajo: Da smo se tudi na zadremani deželi malo postavili ob prevozu českoslovaških, poljskih in lužiško-srbskih Sokolov, pa naj tukaj povem, zakaj; saj tako dobro de zavest, da se je tako srečno pričel in zaključil zlet krepak v stolni Beograd. Torej: Šli smo s šolsko mladino iz Jarenine na postajo Pesnico, da pozdravimo v »špalirju« sokolske vlake. G. učitelj Kump je vodil učence, g. Ljubinski z gospo, g. ekonom Zoran Črnko v kroju, pa nadučitelj Čonč v pokoku, so se pridružili. Ko so zazrli vrsto otrok mahajočih z zastavicami in robci ter kličeč z nami »živijo«, so se kar strnili k oknom in roko za roko molili v odzdrav. Robci so prhutali pred kupejskimi okni, kakor da lahkokrili beli golobčki oblegajo vlak in to še tja daleč do predprednega gaja, dokler jih ta ni zajel v svoje hladilno zelenje. Ob postaji pa so frčali na tir bombončki, čokolada i. dr. Tako pri vsakem vlaku. Radost nad pojavom šolske mladine je prekipevala, odmevi: Živijo! Nazdar! — so se zlivali v bratski objem, liki zvonjenje sosednih slovenskih cerkvic ob budni jutranjici. Neizbrisno lep žarek v srcu in dušo tam in tu! Gospod grof Lubinski pa je velikodušno poskrbel otrokom za malinovec in drobtinovec v svežilo ob odmorih. Hvala mu!

30letnica posojilnice v Jarenini.

V nedeljo, na dan 29. junija, se je obhajala v Jarenini 30letnica obstoja domačega denarnega zavoda, ki je bil in je res dobra gospodarska opora prebivalstva domače in še sosednih župnij. Marsikateri je našel v gmočni zadregi tukaj brzo in poceni odpomoč. Mora se priznati za sluga g. kanoniku Jožefu Čížeku, ki je posojilnici ves čas požrtvovalno načeloval in še poleg tega opravljal blagajniške posle. Ne sme pa se pozabiti poleg od g. slavnostnega govornika omenjenih zaslužnih mož tudi g. Ignaca Zupaniča, pa že pokojnega nadučitelja Jožefa Slekovca, ki je v najtežavnejših prvih letih oskrboval tajništvo; oba sta bila soustanovitelj in dolgoletna odbornika. Nekdanji vrlo agilni g. kaplan Gomilšak pa je s svojo vztrajno marljivostjo pripravil posojilnici primerno ugoden teren. Bog plači vsem! Ob tej priliki so blagoslovili posojilnično poslopje, pred kratkim kupljeno in obnovljeno. V njem je tudi lična dvorana prosvetnega društva. Upriporila se je omenjeni dan veseloigra: »Trojčki«. Pa so jo dobro pogodili, posebno pa še »Payla« in »Jelka« sta bili v svoji ulogi menda neprekosljivi. Društveni dom so ob blagoslovitvi krstili na ime »Sloškov dom«. Dobro je tako. Jasni zgled Sloška vzgaja k marljivosti, vestnosti in strpnosti. Bodimo v taki in lepše bo naše življenje! Pevski zbor »Maribor« je prikladno navezal na to svoj izlet. Zadržil je s par v. podrobno napljenimi izvajanj. Veličastno je objel bas ter skoro preveč zatoni vase malo prešibki sopran in alt. Da bi le večkrat pohiteli vedrozvoki mestni pevski zbori na kmete v Slov. gorice! —

Danes

kabaretni večer

v Veliki kavarni

Prošnja na mestno električno podjetje. Iz trgovskih in obrtniških krogov smo prejeli sledečo upravičeno pritožbo: Ponovno se je že dogodilo, da mestno električno podjetje ob sobotah odklopi tok in popravlja svoje električne vode. Za trgovine, ki so vsled tega brez luči, je to silno neprijetno. Sobote so tržni dnevi, stranke hočejo biti naglo postrežene, a trgovci jim kljub najboljši volji ne morejo takoj ustreči. Za popraviljanje vodov so vsekakor dopoldanske ure veliko bolj primerne.

Senzacionalna razkritja v gozdovih Brazilije

TISOČ LET STARE RAZVALINE NE ZNANEGA MESTA. — KULTURA, SORODNA STARI EGIPČANSKI. — POROČILO PROF. FERGUSONA.

Letos v februarju je iz Chicaga odpovala v Brazilijo v Južni Ameriki posebna ekspedicija pod vodstvom znanega arheologa Oskarja Fergusona, da ugotovi resnico o pripovedovanju nekega braziljanskega potnika, ki je trdil, da je v skoraj nedostopnih pragozdovih, sredi ogromnih močvirij videl grič z razvalinami mogočnih in čudovitih stavb. Ekspedicija je potovala več tednov, deloma v čolnih, deloma pa peš po doslej nepreiskani braziljski pragozdni divjini. Premagati je morala skoraj nečloveške napore in zapreke in bi se bila kmalu vrnila brez vsakega uspeha in rezultata. Naposled pa je, malone slučajno, zares našla one pravljčne razvaline.

Poročilo o najdbi je te dni objavil Fergusson v »Chicago Tribune« in je pomenilo pravo nepričakovano senzacijo. Sredi ogromnih močvirnih pragozdov, kjer skoraj nismo mogli potovati ne s čolni ne peš, ampak smo morali takorekoč plezati po drevesih, lijanah in podrtih drevesnih deblih, pravi Fergusson, smo naposled zagledali svoj cilj, doslej popolnoma neznano mesto, ki mora biti že dolga tisočletja podrt. Mesto leži na polkrogli podobnem griču, ki se geološko docela razlikuje od svoje okolice in izgleda kakor vrh gore, ki je nepričakovano utonila v močvirju.

Okrog in okrog griča, ki je visok od gladine močvirja do najvišje točke 67 metrov, se vije mogočno, do šest metrov visoko in 2 do 3 metre debelo obzidje iz kamenitih kock velikega obsega, ki pa je seveda poraslo z mahovjem, zelišči, kaktejami itd. Že to zidovje je raziskovalce osupnilo. Še večje je pa bilo njihovo presenečenje, ko so za obzidjem našli razvaline obsežnega mesta z mogočnimi stavbami, seveda popolnoma porušeni, ki so že prvi hip napravile vtis neverjetne sličnosti z razvalinami starin v Egiptu. Ekspedicija seveda ni mogla pričeti

z izkopavanjem, ker so ji za to manjkali vsi potrebni pripomočki, zadovoljiti se je tedaj morala le s površnim proučevanjem skrivnostnih razvalin. Že prvi dan je ekspedicija odkrila obeliske, piramide, sfinge in vrsto zanimivih kipov. Posebno pozornost je vzbudil ogromen obelisk, okrašen z nešteti hieroglifi, zelo sličnimi egipčanskimi, ki so pa že tako oglodani in pokvarjeni, da se Fergusonu še ni posrečilo razvozlati njihovega smisla. Ugotovil pa je brezdvomno, da so morali nastati v neki zvezi s pisavo starih Egipčanov, čeprav jezik najbrže ni egipčanski, pač pa soroden temu.

Na vrhu griča, točno v sredini mesta leže razvaline stavbe, ki je brez dvoma bila svetišče. Stebri pričajo, da so v sorodstvu z onimi v Karnaku. V tem svetišču je ekspedicija našla tudi kip božanstva s solncem, kar bi tudi kazalo, da je novoodkrito mesto razvalin bilo v verski sorodnosti z Egipčani ali vsaj s kulturno sličnega kroga. Prof. Fergusson je s svojim spremstvom ostal teden dni v razvalinah in nabral mnogo dragocenih starin, katere je sedaj pripeljal v Chicago, da se še temeljito preiščejo in prestudirajo. Ko bo preiskava končana, bo izdal posebno razpravo o svojem senzacionalnem razkritju. Obenem se tudi že pogaja z vlado v Washingtonu zaradi finansiranja nove ekspedicije in odkopavanja razvalin.

Svoje poročilo je profesor Fergusson zaključil s trditvijo, da se je s tem razkritjem posrečilo najti ključ do največje tajne stare zgodovine. Pravljica o Atlantidi dobiva s tem realno podlago, kajti gotovo je, da so to mesto v Braziliji mogli graditi le ljudje, ki so bili visoko kulturni in ki so imeli iste prednike kakor stari Egipčani. Znanstveni svet pričakuje sedaj z največjim zanimanjem nadaljnjih razkritij in ugotovitev.

K. M. Čapek-Chod in roman „Jindri“

KAKO JE PISATELJ VESTNO ZBIRAL PODATKE ZA SVOJE SPISE?

Praški »Narodni Listy« objavljajo v svoji št. od 1. tm. zanimiv in obenem znamenit dokument o nastanku romana »Jindri«, ki smo ga začeli te dni v našem listu v prevodu objavljati. Zanimiv je ta dokument posebno zato, ker dokazuje, s kako vestnostjo se je K. M. Čapek-Chod pripravil na pisanje svojih romanov. V grafičnem kabinetu drž. realne gimnazije v Jindřichovem Hradcu so našli pismo, ki ga je Čapek-Chod pisal 1. 1920 takratnemu referentu vojnega poveljstva Janu Tischerju. Ta je pismo kot važen dokument poslal navedeni gimnaziji, koje gojenec je bil svoj čas kot dijak. V pismu navaja K. M. Čapek sledečo zgodbo:

Jindřich Pavak, c. in kr. sanitetni poročnik, je 1. 1915 dobil dovoljenje za zadnji medicinski rigoroz. Po promociji se je v vesel družbi udeležil večernega koncerta v reprezentančnem domu. Družba je bila glasna in ni čula pesmi »Gott erhalte«, ki sta jo dala igrati dva visoka častnika, štabni zdravnik in major-avditor, z očitno provokantnim namenom. Oba častnika, ki sta poprej ves čas fiksirala dame v družbi mladega doktorja, sta dvignila afero in prišlo je do ostrega prepira. Hrup v cel dvorani, ki končno prisilila oba visoka častnika k mirnejšemu tonu. V tem pa član vesele promocijske družbe dr. Černy izjavi — seveda na šaljivo plat, — da je pesem »Gott erhalte« pravzaprav veleizdajalska. To je oba gospoda tako razburilo, da sta opasala sablje. Dr. Černy pa je šaljivo razlagal, da so besede, naj šele vera da vladarju moč, da bo moder vladar, pravzaprav trditev, da ni moder vladar in torej veleizdajalske. Na te besede sta dala oba vi-

soka častnika klicati stražo, ki je ugotovila krivce, zaprla dr. Černyja in novopečenega dr. Jindřicha Pavaka, ki je grozil pijanemu majorju-avditorju, ker se je izpostavilo, da je Pavak v resnici c. in kr. poročnik in brez dovoljenja v civilu. Divizijsko sodišče je Pavaka obsodilo na degradacijo na navadnega sanitarca in takoj so ga poslali na fronto.

K. M. Čapek-Chod je v pismu dalje prosil polkovnika Tischerja za natančne podatke o postopku v kakšnem slučaju insubordinacije po starem vojaškem procesu. Po informaciji si je potem tudi sam prišel k vojaškemu poveljstvu. Vse te dogodke opisuje K. M. Čapek-Chod deloma v zadnjem poglavju II. dela romana »Jindri«, ki ga je napisal 1. 1920. »Jindra« (dr. Pavak) je bil potem obsojen izven degradacije še na 4 mesece strogega zapora — po demobilizaciji. Na fronto je bil poslan kot navadni vojak.

General (takratni polkovnik) Tischer je to pismo izročil gori navedenemu zavodu kot zanimiv »dokaz vestnosti in resnosti mojstra Čapaka pri njegovem zaslužnem delu«. Poznavalci njegovega dela trde, da je Čapek za vse enake in podobne stvari v svojih spisih vršil vestne priprave in iskal najpodrobnejše informacije, ter ga stavijo za vzor novejši literarni generaciji in vsakomur, ki hoče vestno delati.

Statistika češkoslovaških mest.

V češkoslovaški republiki je devet mest z lastnim statutom. V 337 mestih so sedeži okrajnih oblastev, mest z nad 5000 prebivalci, kjer pa niso sedeži okrajnih oblastev, je 88.

Sport

ISSK Maribor:SK Sturm (Gradec) 5:3 (3:1)

Včeraj sta se sestala na igrišču ISSK Maribora v prijateljski tekmi, drugoplačirani klub v prvenstveni tabeli v Gradcu SK Sturm in domači prvak ISSK Maribor. SK Sturm, ki je porazil pred 14 dnevi SK Rapida v Gradcu 8:0, je nastopil kompletno, dočim je ISSK Maribor nekatera mesta zasedel z mlajšimi igralci, ki so se v splošnem jako dobro obnesli. Igra je tekla mirno v precej živahnem tempu in v izraziti premoči Mariborčanov. Le proti koncu drugega polčasa so Gradčani prevzeli vodilno vlogo.

Moštvo SK Sturm je dobro vigrano, odporno in ima v svoji sredi nekaj odličnih tehničarjev. Po poteku igre bi bila zmaga ISSK Maribora z večjo goldiferenco upravičena.

ISSK Maribor je imel razmeroma lahko stališče in je s silnim »spurtom« otvoril serijo napadov na nasprotnikova vrata, ki so se skoraj dosledno končavali s pasantnimi strelji na gol. Premoči Maribora je bila neoporečna na vsak korak. V tehničnem in taktičnem pogledu so domačini znatno prekašali Gradčane, dasi je moštvo po letih gotovo mlajše od SK Sturm. Najboljši del moštva je napadalna formacija, ki je posebno v prvem polčasu radi izredne pozicijske igre skoro igraje distancirala graško obrambo. Posebno notranji trio je podal igro, ki je že dolgo nismo videli. Najboljši pomagač, da so mogli razviti tako uspešno igro, ji mje bila krilska vrsta s srednjim krilcem Kibišem na čelu, ki je včeraj res podal eno svojo najlepših iger. Tudi straniški krili niste zaostajali. Ožja obramba je bila precej sigurna. Vrtar je bil malce nervozen, rešil pa je svojo nalogo dokaj častno.

Včerašnja tekma je pokazala, da se z dobro voljo in potrebno energijo da napraviti skoro vse: različni tehnični in taktični nedostatki se razbijejo, ako so igralci s srcem pri stvari.

Gole so zabili za Maribor: Hejžer 4 in Bertonec 1; za Sturm pa desna zveza 2 in deso krilo 1.

Tekmo je sodil g. Mohorko v splošnem dobro; zdi pa se, da v kočljivih situacijah še ni absoluten gospodar. Poset tekme bi bil lahko večji.

ISSK Maribor mlad.:SK Železničar mlad. 2:1 (0:1).

Zasluzena zmaga belo-črnih, ki so posebno v drugem polčasu predvajali vzorno igro. Sodil je g. Jančič.

SK Železničar II. mlad.:SK Rapid II. ml. 1:0 (0:0).

Predpoldne se je vršila na igrišču Rapida prijateljska tekma med SK Rapidom in SK Železničarjem, ki je končala s piklo zmago boljšega nasprotnika. Sodil je gosp. Fišer.

Tekme za državno prvenstvo.

Prvo kolo izbirnih državno prvenstvenih nogometnih tekem je končalo s presenečenjem. V Ljubljani je zmagala Concordia (Zagreb) nad SK Ilirijo v razmerju 6:1 (3:1). Častno je odrezala Slavija (Osijek) proti Haški v Zagrebu. Tekma je končala neodločeno 3:3 (2:2). V Subotici je zmagal tamkajšnji prvak SK Bačka proti SK Jugoslaviji (Beograd) 2:1 (0:0).

Posebno slabo je odrezal slovenski prvak SK Ilirija. Upali smo, da bo mogla Ilirija na lastnem igrišču pred lastno publiko doseči tak rezultat, da bo mogla saj s trohico upanja oditi prihodnjo nedeljo na revanžno tekmo v Zagreb. Slovenski nogomet bo pač zopet izločen iz nadaljnega tekmovanja za državno prvenstvo. Imamo pač smolo!

Ujpest (Budimpešta) zmagovalec v ženevskem turnirju.

V soboto so igrali Ujpest (Budimpešta) Servette (Ženeva) 3:0 (1:0); Slavija (Praga):Vienna (Dunaj) 3:1 (2:1).

Včeraj je zmagal Ujpest (Budimpešta) nad Slavijo (Praga) 3:0 (1:0); Vienna (Dunaj) nad Servette (Ženeva) 5:1 (3:0).

Stanje nogometnega turnirja je: I. Ujpest; II. Slavija; III. Vienna.

Kolesarska dirka »Edelweiß«.

Mariborsko kolesarsko društvo »Edelweiß« je priredilo ob priliki 30letnice svojega obstoja kolesarsko dirko na 50 km. Udeležilo se jo je nad 50 dirkačev in Zagreba, Bjelovara, Ljubljane, Gradca itd. Proga je vodila od km 133.60 na Teznu v Slov. Bistrico in nazaj. Rezultati so bili naslednji: 1. Grgac (Sokol, Zagreb) 1:41; 2. Ljubič (Sokol, Bjelovar) 1:41:02; 3. Prodan (Ilirija, Ljubljana) 1:41:05; 4. Ledineg (Edelweiß, Maribor) 1:42.

SK Železničar, nogometni odsek.

Jutri ob 19. uri se vrši na igrišču vašen sestanek prvega moštva. Udeležba za vse obvezna. Načelnik.

Najbogatejši Angleži

V Angliji, kjer se istotako kakor drugod pritožujejo nad težko gospodarsko krizo je 561 milijonarjev in sicer v angleških funtih, ne morda v dinarjih. Najbogatejši so Willis in Coatsi. Sir Georg Willis, ki je umrl pred kratkim, je zapustil ogromno premoženje 200 milijonov funtov. Šest članov njegove rodbine ima vrh tega vsak po 20 milijonov. Rodbina Coats šteje deset večkratnih milijonarjev, najbogatejšega med njimi cenijo na 150 milijonov funtov. Tobačni kralj Bernhard Baron je postal vsled naraščajočega pušenja žensk eden najbogatejših ljudi Anglije, dočim se imata brata Cortauld zahvaliti za svoje ogromno premoženje tako zvani kratki modi. Obogatela sta namreč s svileni mi nogavicami. Med najbogatejše ženske v Angliji spada lady Houston, ki pa ima sicer samo sedem milijonov funtov. Druga samostojna milijonarka je lady Rhonda, ki nadzira 20 delniških družb. Ko je bil v svetovni vojni parnik »Lousitania« torpediran, so jo našli na slavnem stolu na morju. Lord Rothschild slovi kot najbogatejši samec Anglije, dočim se lord Rothermere ponaša, da je najbogatejši lastnik časopisov v Angliji. Njegov največji konkurent je lord Beaverbrook, čegar dohodki so izredno visoki. Drugi časopisni magnati so: lord Ridell, izdajatelj »News of the World«, ki izhaja iz tedensko v 4 milijonski nakladi ter William Berry in njegov brat Gomer, lastnika »Amalgamated Pressa«. Kot kralji whiskyja so znani lord Bewar, Buchonau in Wolowington. Diamantski kralj Solly Josel ima baje bajno bogastvo. Samo za svojo jahto izda letno nič manj kot 200.000 funtov. Od angleških aristokratov je najbogatejši vojvoda Portlandski. V svojem gradu ima podzemsko plesno dvorano brez stebrov. Vojvoda prebiva večinoma v svojih podzemskih prostorih. Le en kralj kraljeve rodbine, Viscount Lascelles, kraljev svak, ima veliko privatno premoženje. Podedoval je namreč dva milijona funtov od svojega strica, ki je bil znan kot velik original, ker se ni nikdar umil v življenju. Tako vsaj se pripoveduje o njem, kar pa bo najbrže samo satira na njegovo skopost.

Mojster Jan Kubelik — petdesetletnik

Sloviti češki virtuoz na gosli, mojster Jan Kubelik, je 5. tm. na svoji turneji v Avstraliji slavil petdesetletnico svojega življenja. V 32 letih svojega umetniškega delovanja je prehodil vse dele sveta. Že kot dvajsetletni mladenič je igral na Dunaju, v Pešti, Londonu, Parizu, Rimu, Madridu, Stockholmu, Beogradu, Zagrebu, Bruslju itd. V Evropi in pozneje tudi v Ameriki ter v vseh ostalih delih sveta je slavil velike triumphe. L. 1926 je absolviriral vrsto koncertov v Carigradu, Atenah, Egiptu, Palestini itd., od 1. 1917 do 1919 je prepotoval Daljni Vzhod, Kitajsko, Japonsko, nato južno Afriko, sedaj je pa že par mesecev v Avstraliji, kjer bo ostal do jeseni, in se bo vrnil v domovino šele o božiču. Njegova hčerka Tatjana, ki je tudi že slavna virtuosinja na gosli, se je na svoji umetniški turneji po Zedinjenih državah spoznala z Amerikancem H. J. Jordanom in je sedaj na predvečer očetove petdesetletnice slavila z njim zaroko v Opatiji, kjer stanuje v prekrasni očetovi vili.

K. M. Capek - Chod:

Jindři

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

Položila mu je sicer roko na laketi, toda le za hip, in mnogo truda je bilo treba, da jo pregovori: bala se je na vrt kakor k zobnemu zdravniku, češ da jo strašno glava boli in da ne pojde nikamor. Na vrtu nikakor ni hotela iti po glavni poti, vlekla se je za njim kakor senca ob terasnem zidu, kjer sta sedla k prazni mizici. Kave ni marala, sploh ni marala ničesar in ko se je temu nedeljski natakak nesramno smejal, ga je nahrulil Jindři, čemu se smeje.

»Prosim izvolite hitro naročiti, imam tu mnogo drugih gostov!« je rekel hladno natakak, ne da bi mu bilo žal očitjanja.

»Vedite se dostojno!« je rekel Jindři.

»Prosim, vi tudi,« je odvrnil natakak, prav nič potrj; in ko je slednjič dobil naročilo na dve kavi s prilogo, je odšel z istim impertinentnim usmevom.

»Torej vidite, Boženka!« je siknil Jindři skozi stisnjene zobe.

Sedela je, kakor bi jo bil pribil, in če bi bila še bolj zardela, bi se bila morda vnela in zgorela.

Prigodek z natakakjem, čeprav ne hrupen, je osredotočil na oba pozornost sosedne mize, okoli katere je sedela številna rodbina hčera.

»Danes je krasen dan!« je rekel nekdo pri tej mizi; »samo škoda, da se nekoliko oblači!«

»Za Boga vas prosim, gospod Koželuh, kaj neki zopet vidite, kje se oblači, saj je nebo kakor pometeno!« je zažvrgolel ženski glas.

»I no, oblači se, oblači, pravim!«

»Kaj, ali kdo?« je rekel drugi zabavnik iste družbe, »govoriti moraš jasno.«

Trenutek je bilo tiho, toda potem se je zakrohotala cela miza v zboru.

Jindři se je ozrl in smeh se je podvojil. Veljal je njemu in njegovi Boženki.

»Tako krasen ni ta dan, kot ga vi vidite,« je rekla užaljeno ena mladih dam iz sosedstva, ki je imela najbrž pravico, da bi gospod Koželuh izključno le v njej videl vso krasoto.

»Moj Bog, ko bi bila že zopet zunaj!« je zašepetala Boženka.

Nenadno se je obrnila zabava sosedne mize od vremena in razpravljali so o malih ženskih ustih, toda prav zato je začutila, da je ona predmet te zabave.

Ko je Jindři plačal, je začela matrona številnih hčera, od katerih je imela vsaka pobočnika s seboj, poglavje o materah, ki puščajo hčerke na zlete brez nadzorstva, in da ne bi nihče mogel njenih besed obračati nase, je navajala zglede iz svojega znanstva po imenu. Da pa bi vendar ne bilo dvoma, koga prav za prav meni, je prestregel Jindři pri odhodu — to pot je šel zadaj — nehlinjeno razvračeno opazko matrone:

»Takile žabi!«

Da bi svojemu dekletu dokazal, da ni izgubil ravnotežja, je izpregovoril Jindři srčno:

»Draga Boženka, dovolite...«

Toda Boženka si je zamašila ušesa:

»Za Boga vas prosim, danes mi ne povejte ničesar več, sicer zblaznim! Samo hitiva, da bova spet pri vodi, da si namočim robec, drugače se mi glava razleti.«

Bilo ji je res tako, da se je Jindři odrekel vsem nadaljnjim besedam in je gledal, da pride z njo čim prej v Prago. V čolnu je dela brez obotavljanja klobuček z glave; si namočila robec in obložila, sikaje, čelo z njim:

Tresla se je od neke pritajene groze, pri kateri se je zdelo, da je neka tajnost glavna okolnost. Pri vsaki besedi si je mašila ušesa, pri vsaki njegovi kretnji je hotela izstopiti, čeprav res ni bilo mogoče izkrcati se, razen v vodo.

Neizkušeni Jindři si ni znal pojasniti tako nagle nedotakljivosti, da plašnosti, in uvidel je, da bo najbolje, ako pride čimprej na breg.

Zato se je usmellil čisto v bližino klubove kolibe, da bi ne imel daleč po suknjič; izkrcal jo je na breg in si jo je zagotovil, da tu nanj počaka, da se vrne po bregu kar najhitreje.

»Le podvizajte se, vas prosim!« je še rekla, toda ko je Jindři letel v klub in prišel nazaj, koga tu ni bilo kakor Boženke!

Gotovo je zbežala, brž ko ji je izginil z oči.

Zgoraj je zacinkljal zvonček tramvaja in ko je prihitel Jindři na nabrežje, glej plapolajoče bele trakove belega Boženčinega klobuka; že med vožnjo ji pomaga sprevodnik s stopnice v voz.

Jindři se je zagnal, in dasi je voz že naglo drčal, bi ga bil Jindři, tekač prve vrste, dohitel, če bi se ne bil pravočasno premislil — češ tegale pa vendar ni treba!

Tega ne! si je ponavljal, čeprav mu je srce pri tem pokalo, kakor je z nemalo grozo opazal. Da bi to srce rešil, je zagrešil zopet smešno dejanje, da se je še enkrat zaletel, toda ko je uvidel, da je njegovo početje brezplodno, se je ustavil in se zagledal na gladino reke.

Kaj? Takole je z njim. Saj — bogve, da je zapuhnil, kajti zdelo se mu je, da mu je na jok! On, Jindři Pavák, najpostavnejši mladenič v celem osmem razredu!

Nič mu ni pomagalo: bilo ga je resnično sram; celo sramovanje mu je bilo drago in kesanje milo.

Tu je stal in gledal na reko, ne videč ničesar; čutil je samo to, da se mu njegova notranost vedno bolj in bolj napolnjuje z neizmerno ljubeznijo do nežne deklice, ki ima ročice od orhrov, ki kljubuje, kakor bi rekel Vlado Velkoborský.

Ampak, če bi si glavo razbil, ne uganil bi tajnega vzroka za današnje vedenje svoje drage. Včeraj se je tako veselila in kakšna radost ji je zrla iz oči, ko je zagledala čoln!

Saj ji vendar ni rekel niti besedice, ki bi jo bila mogla le z daleka zadeti dogodek s prstanom je učinil, da je ravnal z njo kakor z damo — ako pomisli, da se doslej ni niti osmellil da bi jo poljubil, in da naj bi bil sploh današnji dan oni slavni dan...

Odkod ta nagla preplašenost, zakaj je kot ovenj rdela od sramu, iz katerega so pronikli zato celo pokvarjeno popoldne le dva trije norledi, ki so pričali o nežni ljubezni, tesnobi sicer in odrekljivi, kakor bi se za vedno poslavljali, s čim bi bil v skladu njen bog.

Morda je bil to strah nedolžne, neizkušene deklice pred njim?

Ne nikoli!

Njegovi Boženki se ga ni bilo prav nič batti, to je sveto prisegel sam sebi, in ko je to prisegel, stoječ tu na nabrežju, svečano ponavljal, je čutil, kako mu srce pri tem plapolala.

Sam od sebe pa ni dobil odgovora na svoje vprašanje, no, bo že uvidel, kaj bo dalje; zato ker mu je ušla v tramvaj, zato še ni zbežala s sveta!

Toda v pondeljek je ni bilo v trgovini, niti opoldne, niti zvečer.

Opoldne je vstopil v trgovino kakor vsak dan in gospodična, ki mu je tokrat zavijala običajni nakup namesto njegove Boženke, mu je šepetaje sporočila, ne da bi jo vprašal:

»Bolna je.«

Zvečer, ko je prišel, da bi zvedel kaj natančnejšega, je zapirala zavesa ista deklica.

Nagovorila ga je torej na hodniku v čisto drugačnem kameradskem tonu, v kakršnem govori prodajalka k priznanemu ljubčku svoje tovarišice, da lahko danes pomaga nji, ko ni Boženke; čeprav je bil nemilo zadet in se mu ni preveč hotelo, je dostavila:

»I le pustite! Meni tega, hvala Bogu, ni potreba, jaz sem menda vendar malo bolj pri moči, nego ta vaša Boženka!«

Zasmejala se je in v dokaz njene jakosti je zdrknila zavesa grmeče na prvi pot.

Veliko koščeno dekle kakor strok — brez graha.

Udarila je z drogom ob tlak, pomignila pomirljivo z roko in rekla:

»Ampak nič se zanjo ne bojte... kakor jaz to razumem, bo to najbrž... kaka čisto navadna... zdrava bolezen!«

In zopet se je zasmejala.

»Kadar pride, pravimo: hvala Bogu zanjo!«

In tokrat se je zakrohotala, da, bil je to čisto nesramen krohot!

Jeří Pavák ni razumel, ampak odkuril jo je, da se čim prej iznebi tega velikega dekleta, ki govori tako dvoumno, da je niti študent filozofije takoj ne razume.

Toda vesel je bil, da Boženka ni resno bolna. Videl pa je ni prej kot v torek opoldne, ko je šel, kakor navadno nakupovat svoje sadje. Ampak čudo — Boženka ga ni videla ali pa ga ni hotela videti.

Ni pritekla k njemu, svojemu odjemalčku, ampak prepuščala ga je čisto brez ljubeznivosti tovarišici: kar je pravzaprav nečuvstvo!

Bila je to včerajšnja dolga deklica in ko je v zala zavojček, je vprašala polglasno zaupno:

»Kaj sta si, da sta se?«

Ji ni odgovoril, ker tega rokovnjaškega težka kratkomalo ni razumel. Odšel je, ne da bi ga bila Boženka le pogledala.

Šele zunaj na hodniku si je preložil vprašanje koščene dolgine:

»Kaj sta si (naravnala), da sta se (srdila)?«

Naglo mu je Boženčina branža zadrla po blatu, kakor če zadeneš na bičevnati plitvini krasnega jezera z veslom ob dno.

(Nadaljevanje sledi.)

Brivski pomočnik

starejši in prvovrstni hitri delavec se sprejme takoj ali pa po dogovoru pri Fran-u Novaku-u, Maribor. 1857

1—3 sobno stanovanje s pritlikinami v pritličju iščem za takoj ali s 1. avgustom. Cenj. ponudbe pod »Mirna stran-ka« na upravo lista. 1963

Opremljeno sobo

z eno ali dvema posteljama oddam. Tržaška c. 20 II. 1966

Instrukcije

daje abiturient gimnazije v poljubnih predmetih. Naslov v upravi lista. 1954

Kopalne obleke

po meri in ukusu ter vse vrste pletenin dobite v pletarni, Vojašniška ulica 2. 1931

Abonente sprejme

na dobro domačo hrano Din 12—15 gostilna Ljudski dom, Ruška cesta 7. 1950

Gospoda sprejemem na stanovanje.

Koseskega ulica 17. 1967

Praktikan/injo za šivanje perila

za dopoldne ali popoldne sprejme Ate-lje za perilo Rupnik, Slovenska ulica št. 20. 1919

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje meh-a-nična delavnica Justin Gustinčič, Tat-tenbachova ulica. 14. 602

Hi ro popravilo ur,

ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri trdki A. Sto-jec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Učenko za šivanje perila

sprejme Ate-lje Rupnik, Slovenska ul. št. 20. 1920

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska uli-ca 3 za kavarno »Astoria«. IX

Za potovanje:

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kov-čeki za auto in kolekcijo vzorcev po naročilu. I. Kravos, Maribor, Alek-sandrova 13. 1763

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških po-slopij vsaka montažna popravila, po-pravila motorjev najceneje izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motoriev po konkurenčni ceni. XII

„Mariborska plovba“ družba z. o. z. v Mariboru

Vozni red

Motorni brod »Maribor« za vožnjo iz Maribora do Mariborskega otoka in nazaj:

Odhod: iz Maribora od 9. ure do 20. ure vsako uro.

Odhod: iz Mariborskega otoka od 9.30 do 20.30 uro vsako uro.

Vozne cene.

Za odrasle: v obe smeri Din 10.—

v eno smer Din 6.—

Za otroke: do 4. leta prosto,

do 12. leta Din 3.— v eno smer.

Opombe.

V sobotah, nedeljah in na praznike vozi dvakrat na uro v obe smeri.

Vožnja traja navzgor 17 minut, navzdol 6 minut.

Priporoča se občinstvu

1905

NAČELSTVO.

1900

Trgovski lokal

v Mariboru,

v središču mesta,

kjer je bila več let dobro idoča veletrgovina — se odda v najem, — Pojasnila daje Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka 5. 1927

Park kavarna

od danes naprej dnevno koncert

prvovrstnega kvarteta. — Klasična godba s spremstvom harfe. — Jazzband. — Toči se

pivo iz sodčka čaša 3 Din, vrček 4 Din.

Zahtevajte povsod „Večernik!“